

Instytucjonalne wsparcie dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Instytucjonalne wsparcie dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSSM-IWNI
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	10
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Helena Ochonczenko

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi wspomagania instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego (formami opieki i wsparcia) dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych sferach ich funkcjonowania (rodzinnej, społecznej, zawodowej) . Uzyskanie wiedzy nt, zasad i norm prawnych i etycznych obowiązujących w ww.sferze.Poznanie praktycznych implikacji w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną, w szczególności w świetle koncepcji vulnerability. Zachęcenie do wdrażania działań innowacyjnych w obszarze wsparcia (instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego) dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu pedagogiki specjalnej w szczególności - zagadnień dot. niepełnosprawności intelektualnej człowieka.

Zakres tematyczny

Wykłady:

- Osoby z niepełnosprawnością w polityce społecznej państwa** (zakres działań różnych podmiotów(na szczeblu centralnym, regionalnym, lokalnym), podstawowe zobowiązania, cele)
- Ramy prawne powoływania i funkcjonowania instytucji wspierających osoby z niepełnosprawnością** (w tym z niepełnosprawnością intelektualną) w różnych sferach życia (Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Ustawa o pomocy społecznej, Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego)
- Formy opieki i wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną** (instytucje opiekuńcze i alternatywne formy życia w Polsce i innych państwach: domy pomocy społecznej, mieszkalnictwo chronione, asysta osobista).
- Programy wsparcia (przykładowe) realizowane w Polsce i innych państwach** (ukierunkowane na realizację potrzeb i społecznego uczestnictwa życia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną)
- Wybrane problemy dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną dot. sfery wsparcia (instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego):** problem przemocy w kontekście formalnych i nieformalnych relacji opiekuńczych, koncepcja vulnerability i jej praktyczne implikacje w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną, problem marginalizacji i wykluczenia społecznego ww. grupy osób i ich rodzin)

Ćwiczenia:

- Instytucje opieki zdrowotnej i rehabilitacji medycznej** (NFZ, wydziały zdrowia urzędów administracji publicznej wszystkich szczebli, publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, zakłady opiekuńczo-lecznicze)
- Instytucje zabezpieczenia społecznego w zakresie orzecznictwa** (ZUS, KRUS, sektorowe zakłady ubezpieczeń społecznych MON i MSW, powiatowe centra pomocy rodzinie)
- Instytucje opieki i pomocy społecznej** (powiatowe centra pomocy rodzinie, miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, organizacje trzeciego sektora)
- Instytucje aktywizacji zawodowej** (PFRON, powiatowe urzędy pracy, zakłady aktywizacji zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej, ośrodki szkoleń zawodowych, szkoły zawodowe, szkoły wyższe, organizacje trzeciego sektora)
- Instytucje rynku pracy** (PFRON, powiatowe urzędy pracy, organizacje pracodawców, zakłady pracy chronionej, spółdzielnie inwalidów i przedsiębiorstwa społeczne - centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej)
- Instytucje odpowiedzialne za likwidację barier w przestrzeni publicznej** (wydziały architektury i wydziały transportu publicznego urzędów wszystkich szczebli administracji publicznej, nadzór budowlany, przedsiębiorstwa transportu publicznego, nadzór komunikacji elektronicznej, kierownicy instytucji publicznych wszystkich

- **Instytucje oświatowe** (kuratoria, szkoły publiczne i niepubliczne, szkoły specjalne, szkoły wyższe, ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego).

Wykład konwencjonalny, problemowy z prezentacją multimedialną, dyskusja, praca w grupach, projekt - prezentacja wybranej formy i instytucji wsparcia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Absolwent zna i rozumie: C.4.W2. instytucjonalne i pozainstytucjonalne formy opieki i wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnościami: instytucje opiekuńcze i alternatywne formy życia w Polsce i innych państwach (domy pomocy społecznej, mieszkalnictwo chronione, asysta osobista); przykładowe programy realizowane w Polsce i innych państwach ukierunkowane na realizację potrzeb osób dorosłych z niepełnosprawnościami; indywidualne i społeczne znaczenie normalizacji i społecznego uczestnictwa życia dorosłych z niepełnosprawnościami; zagrożenia procesu normalizacji z perspektywy osoby z niepełnosprawnością; rolę rodziny w realizacji specjalnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności; potrzeby rodzin generacyjnych dorosłych osób z niepełnosprawnościami; uwarunkowania i znaczenie procesu planowania opieki w rodzinach generacyjnych; zadania realizowane przez główne stowarzyszenia i organizacje działające w Polsce i innych państwach na rzecz osób z niepełnosprawnościami; C.4.W6. znaczenie udziału osób dorosłych z niepełnosprawnościami w życiu obywatelskim i projektowania przestrzeni informacyjnej i materialnej, z uwzględnieniem zróżnicowanych możliwości intelektualnych, sensorycznych i ruchowych odbiorców; C.4.W8. szczególne problemy osób dorosłych z niepełnosprawnościami i ich rodzin, w tym zagadnienie przemocy wobec osób dorosłych z niepełnosprawnościami; problem przemocy w kontekście formalnych i nieformalnych relacji opiekuńczych; koncepcję vulnerability oraz jej praktyczne implikacje w zakresie systemu edukacji, rehabilitacji i wsparcia osób z niepełnosprawnościami; zachowania dewiacyjne i pseudodewiacyjne w kontekście niepełnosprawności intelektualnej; problem marginalizacji i wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	• PS_W-01 • PS_W-08	• dyskusja • praca kontrolna • test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi	• Wykład
Absolwent potrafi: C.4.U3. analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji oraz wdrażania działań innowacyjnych w pracy z dorosłymi i starszymi osobami z niepełnosprawnościami; C.4.U4. zaprojektować program wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnościami.	• PS_U-06 • PS_U-08	• test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi • dyskusja, praca w grupach, prezentacja wybranej instytucji i wybranej formy wsparcia	• Ćwiczenia
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: C.4.K1. zachowania zasad etyki zawodowej;	• PS_K-06	• dyskusja • analiza wybranych przepisów prawnych dot. wsparcia	• Ćwiczenia

Wykłady

Egzamin z całości materiału w formie testu składającego się z pytań zamkniętych i otwartych z progami punktowymi (60% maksymalnej liczby punktów – ocena dost., 70% dst+; 80% db; 90% db+; 100% bdb) lub w formie ustnej – wybór studenta.

Ćwiczenia

Ćwiczenia z przedmiotu kończą się zaliczeniem z oceną. Metodami weryfikacji efektów kształcenia są: ocena indywidualnej aktywności w toku zajęć (na każdym ćwiczeniu), ocena prezentacji określonego zagadnienia programowego – praca grupowa, kolokwium z treści zrealizowanych na ćwiczeniach (progi punktowe jw.). Podstawą zaliczenia ćwiczeń będzie średnia arytmetyczna wszystkich ocen.

Ocena końcowa

Ocena końcowa – średnia arytmetyczna ocen cząstkowych z ćwiczeń i wykładów.

Literatura podstawowa

1. Bobińska K., Pietras T., Gałęcki P., (red.), Niepełnosprawność intelektualna - etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, Wrocław 2012.
2. Cytowska B., Dorośli z niepełnosprawnością intelektualną w labiryntach codzienności Analiza badań – krytyka podejść – propozycje rozwiązań, Toruń 2011.
3. Gąciarz B., Kubicki P., Rudnicki S., System instytucjonalnego wsparcia osób niepełnosprawnych w Polsce – diagnoza, Kraków 2014.
4. Głódzowska J., Giryński, A. (red.), Osobowość, Samorealizacja, Odpowiedzialność, Autonomia - teoria, empiria i praktyka rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 2004.
5. Janiszewska-Nieścioruk Z.,(red.), Człowiek z niepełnosprawnością intelektualną, Wybrane problemy społecznego funkcjonowania oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Tom 2, Kraków 2004.
6. Kołaczek B., Męcina J., Podstawowe i specyficzne formy pomocy i rozwiązania instytucjonalne na rzecz osób niepełnosprawnych w wybranych krajach Unii Europejskiej (w:): Balcerzak-Paradowska B. (red.), Sytuacja osób niepełnosprawnych w Polsce, Raport, Warszawa 2002.
7. Kawczyńska-Butrym Z., Niepełnosprawność – specyfika pomocy społecznej, Katowice 1998.
8. Mrugańska K., Orientacja zawodowa oraz poradnictwo i szkolenie zawodowe dla osób z upośledzeniem umysłowym. „Problemy Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej nr 4, 1998.
9. Otrębski W.,Osoby z niepełnosprawnością umysłową w sytuacji pracy. Lublin 2001.
10. Sowa J., Znaczenie instytucji wspomagających proces rewalidacji w okresie transformacji ustrojowej państwa. „Nasze Forum”, nr 1, 2000.

Literatura uzupełniająca

1. Brągiel J., Badora S., Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej, Opole 2005.
2. Firkowska-Mankiewicz A., Zmiana paradygmatu w postrzeganiu osoby z niepełnosprawnością intelektualną, [w:] Z Warsztatów Terapii Zajęciowej do pracy. Rozwiązania systemowe, Warszawa 2006.
3. Holecki T., Wsparcie osoby niepełnosprawnej przez ogniwa samorządu terytorialnego , „Polityka społeczna” nr 4, 2001
4. Rzedziecka K.D., Kobyłańska A. (red.), Dorosłość, niepełnosprawność, czas współczesny. Na pograniczu pedagogiki specjalnej, Kraków 2003.
5. Speck O., Niepełnosprawni w społeczeństwie, Gdańsk 2006.
6. Żuraw, H., Udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, Warszawa 2008.

Uwagi

Pełniejszy wykaz literatury oraz wykaz obowiązujących aktualnie aktów prawnych dot. ww. zagadnień otrzymuje student na pierwszych zajęciach.

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 16-04-2020 09:52)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ